

BILTEN

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

oktobar – decembar 2022. godine

Dragi naši eTwinner-i,

na izmaku još jedne kalendarske 2022. eTwinning godine, možemo uzeti svoju ispisanu eTwinning bilježnicu i podsjetiti se na sve naše eTwinning aktivnosti.

Bila je ovo jedna izazovna godina za cjelokupnu eTwinning zajednicu u kojoj smo se zajedničkim snagama, saradnjom i uzajamnim poštovanjem uspjeli izboriti sa svim novinama, nepoznanicama i novim ambijentom naše saradnje i komunikacije. Na tom, pomalo, nepoznatom putu i dalje smo uspijevali pronaći pravi smjer. Smjer na kome smo zajednički učili, uzajamno se poštovali, dijelili znanja, iskustva i dobre prakse. Hvala Vam za svaki savjet, riječi podrške, riječi hvale i razumijevanja koje ste nesebično dijelili sa svima nama. Uz Vas, naš tim se osjećao sigurno, cijenjeno i motivisano, a sve u cilju da budemo još bolji i da dostignemo još više.

Već od 1. januara 2023. godine dobit ćete novu eTwinning bilježnicu, sa novih 365 stranica, u koju želimo da zapisujete sve Vaše poslovne trenutke, uspjehe, ideje i želje. Na kraju svake godine upravo je ova naša „eTwinning bilježnica“ pokazatelj i ogledalo našeg uspjeha, naših eventualnih propusta ili nerealizovanih aktivnosti, ali je svakako i naš vječiti PUTOKAZ za NOVA napredovanja za ostvarivanje postavljenih eTwinning ciljeva i „NAŠA ULAZNICA“ za kvalitetan odgoj i obrazovanje.

Prošli smo već mnogo toga zajedno i nadamo se da ćemo u idućoj godini svi više napredovati kako na profesionalnom tako i na privatnom putu, više se smijati i bolje zarađivati.

Na kraju, da zaključimo, bilo je beskrajno zadovoljstvo dijeliti sa Vama poslovne i privatne uspjehe i u ime cijelog našeg tima želimo Vam se zahvaliti na tome!

Sretna Vam Nova 2023. godina, uz najljepše želje za odlično zdravlje, jednostavnu sreću i manje nepredvidivih izazova,

Vaš eTwinning tim.

eTwinning aktivnosti

Osma godišnja eTwinning konferencija

Osma godišnja eTwinning konferencija pod nazivom „eTwinning era za zajednička nastavnička djela“ održana je 6. i 7. oktobra u Banjaluci. Konferencija je okupila 80 učesnika - eTwinning nastavnika, učenika, direktora škola, predstavnika predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, članove EPALE tima u Bosni i Hercegovini i druge saradnike. Glavni uvodničar i motivacijski govornik bio je Marko Brajković, eTwinning ambasador u Hrvatskoj i direktor OŠ „Lovas“, Lovas, Hrvatska.

Na konferenciji su se realizovale radionice sa različitim temama. Pored redovnih eTwinning tema poput predavljanja nove Evropske platforme za školsko obrazovanje – ESEP, eTwinning i održivi razvoj, mogućnosti profesionalnog razvoja kroz upotrebu eTwinning-a, na rasporedu su se našle i teme vezane za korištenje eTwinning-a u predškolskom odgoju i obrazovanju, eTwinning škole iz snova, 4K vještine (komunikacija, kolaboracija, kritičko mišljenje i kreativnost), kao i formativno ocjenjivanje i eTwinning u obrazovanju budućih nastavnika.

Kao i svaka Godišnja eTwinning konferencija u Bosni i Hercegovini i ova je imala posebno odvojeno vrijeme za nagrađivanje najboljih u eTwinning-u. Na osnovu glasanja članova eTwinning zajednice i posebnih kriterija postavljenih od strane Centralne službe za podršku, Evropske komisije i Državne organizacije za podršku eTwinning-u u Bosni i Hercegovini, dodijeljene su nagrade u sljedećim kategorijama:

- Najbolji eTwinning ambasador – Nada Sokolović, JU OŠ „Osman Nakaš“ Sarajevo;
- Najinovativniji eTwiner – Selma Mahmić, JU OŠ „Kiseljak I“ Bilalovac;
- Najistaknutiji eTwiner – Melisa Alić, JU Druga osnovna škola Brčko distrikt BiH;
- eTwiner-i čiji su projekti nominovani za eTwinning Evropsku nagradu
 - o Adela Dobrić, JU Obdanište Travnik – eTwinning projekt „Od riječi do priče - kad nešto stvaraš, rasteš“
 - o Nada Sokolović, JU OŠ „Osman Nakaš“ Sarajevo - eTwinning projekt „Famous female mathematicians 4“
 - o Lejla Hujdur, JU Srednja ekonomska škola Sarajevo - eTwinning projekt „World Savings Day 2020“.

Pored redovnih eTwinning nagrada dodijeljene su i zahvalnice za izuzetnu kreativnost i osvojeno prvo mjesto na takmičenju „Škola iz snova“ sljedećim učenicima i nastavnicima:

- nastavnicama Evi Rajković i Mirjani Marković i učenicima iz JU OŠ „Bila“
- profesorici Amri Đapo i učenicama Emini Salihović i Almi Alić iz JU Gimnazija „Ismet Mujezinović“, Tuzla
- profesorici Lejli Hujdur i učenicama Azri Karišik i Amni Đurđević iz JU Srednja ekonomska škola Sarajevo.

eTwinning vebinari – Predstavljanje najboljih projekata kojima je dodijeljena Državna oznaka kvaliteta 2022. godine

eTwinning Državna organizacija realizovala je aktivnost promocije eTwinning projekata kojima je dodijeljena Državna oznaka kvaliteta 2022. godine.

Tokom pet vebinara, učešće je uzelo 12 eTwinning nastavnika, koji su predstavili 11 projekata koji su nagrađeni Državnom oznakom kvaliteta 2022. godine. Nastavnici su iskoristili priliku da predstave i neke nove ideje, steknu nove saradnike za dalje projektne aktivnosti. Na ovim vebinarima je učestvovalo preko 70 eTwinning nastavnika.

eTwinning seminar u Bratislavi, Slovačka – „Sticanje vještina za virtuelnu saradnju u predškolskim ustanovama“

Na međunarodnom eTwinning seminaru *Sticanje vještina za virtuelnu saradnju u predškolskim ustanovama*, koji se održao u Bratislavi od 10. do 12. novembra 2022. godine, u organizaciji eTwinning-a Slovačke, učestvovala su i tri predstavnice eTwinning-a Bosne i Hercegovine, Edita Vuković Antolović, JU Predškolska ustanova „Ivančica“, Usora; Slađana

Vladičić, JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“, Foča i Hašima Ćurak ispred eTwinning Državne organizacije za podršku.

Pored predstavnica iz Bosne i Hercegovine, na ovom eTwinning seminaru su učestvovali i predstavnici 17 evropskih država.

Ovom prilikom su kreirani i pokrenuti zanimljivi projekti u predškolskom odgoju i obrazovanju koje će u narednom periodu realizovati međunarodni projektni timovi.

Druga regionalna eTwinning radionica za profesionalni razvoj ambasadora

U Sarajevu je u periodu od 9. do 11. novembra 2022. godine održana Druga regionalna eTwinning radionica za profesionalni razvoj (PDW) ambasadora „Teams build dreams“. Na ovom događaju su prisustvovala 34 učesnika (eTwinning ambasadori i predstavnici Državnih organizacija za podršku) iz Slovenije, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Bosne i Hercegovine.

Tokom događaja učesnici su imali priliku profesionalno se umrežavati, kreativno se predstaviti, učestvovati na devet različitih radionica, osmisliti i pripremiti dva eTwinning projektna kompleta i uz zajedničko druženje upoznati neke od znamenitosti grada Sarajeva.

Sve radionice tokom PDW-a su realizovali eTwinning ambasadori, što je dalo dodatnu vrijednost aktivnostima, imajući u vidu da su eTwinning ambasadori profesionalci koji pružaju pedagošku i drugu podršku nastavnicima u upotrebi eTwinning-a u nastavi.

eTwinning događaj za profesionalni razvoj ambasadora je završen kreiranjem eTwinning projektnih kompleta koji imaju za cilj dodatnu motivaciju nastavnika za pridruživanje najvećoj zajednici škola u Evropi i korištenje Evropske platforme za školsko obrazovanje za unapređenje nastavnog procesa, profesionalnog razvoja i ostvarivanja saradnje sa nastavnicima u Evropi.

Slavik seminar u Ljubljani „Škole jednakosti i inkluzija“

U Ljubljani se od 1. do 3. 12. 2022. godine održao eTwinning seminar pod nazivom „Škole jednakosti i inkluzija“. Iz Bosne i Hercegovine su prisustvovala tri predstavnika: Tamara Beronja, OŠ „Nikola Tesla“ iz Banjaluke; Enver Halilović, JU OŠ „Meša Selimović“ iz Zenice i Adela Smajić, JU OŠ „Miladije“ iz Tuzle.

Učesnici na seminaru su bili iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Makedonije, Češke, Slovačke i Poljske. Osnovna ideja seminaru je bila da učesnici pokušaju komunicirati svako na svom jeziku. Sve prezentacije, radionice i aktivnosti osmišljene su za nastavnike koji su došli iz različitih zemalja s ciljem umrežavanja. Učesnici su tokom seminaru imali mogućnosti saznati više o novim onlajn alatima koji će im pomoći u njihovoj daljoj međunarodnoj saradnji, ali i u svakodnevnom nastavnom procesu.

eTwinning vebinari na temu upoznavanja sa ESEP platformom – Evropska platforma za školsko obrazovanje

eTwinning državna organizacija je zajedno sa eTwinning ambasadorima organizovala dva eTwinning vebinara na temu Evropska platforma za školsko obrazovanje - ESEP.

Nova Evropska platforma za školsko obrazovanje je napokon dostupna. Zahvaljujući podršci Erasmus+ programa Evropske unije, nova platforma postaje središte sadržaja, umrežavanja i profesionalnog razvoja zajednice

školskog obrazovanja, gdje će biti smješteni svi sadržaji i usluge koje su do sada odvojeno pružali School Education Gateway, Teachers Academy i eTwinning platforma.

Prvi eTwinning webinar na temu nove platforme održan je 15. 11. pod nazivom „Evropska platforma za školsko obrazovanje: Šta? Kako? Gdje? Ko?“. Tokom vebinara, voditeljice su objasnile ciljeve nove platforme i upoznale učesnike sa različitim oblastima i funkcionalnostima koje su trenutno dostupne, ali i ponudile pregled daljeg razvoja sadržaja i usluga platforme u narednom periodu.

Drugi webinar je održan 13. 12. 2022. godine pod nazivom „Evropska platforma za školsko obrazovanje za super eTwinning nastavnike“.

Osnovne teme vebinara su bile kako se registrovati na ESEP platformu, kako napraviti svoj eTwinning profil, kako pokrenuti eTwinning projekt, pronaći projektne partnere i druge teme koje su važne prilikom boljeg upoznavanja i korištenja eTwinning-a u učionici.

Voditeljice vebinara su bile eTwinning ambasadorice Fatima Kličić i Nada Sokolović.

eTwinning webinar za eTwinning škole

eTwinning Centralna služba za podršku je otvorila prijave za Oznaku eTwinning škola 2023/2024. Iz Bosne i Hercegovine 22 škole ispunjavaju početne kriterije za pristupanje popunjavanju prijave za dodjeljivanje Oznake eTwinning škola 2023/2024. Rok za prijavu za dodjeljivanje Oznake eTwinning škola je 31. januar 2023. godine.

eTwinning Državna organizacija za podršku u Bosni i Hercegovini u okviru podrške registrovanim korisnicima, organizovala je webinar za podršku u popunjavanju prijave za dodjeljivanje Oznake eTwinning škola, 21. 12. 2022. godine u 19:00, putem Zoom platforme pod nazivom „Super webinar za eTwinning škole“.

Voditeljice vebinara su eTwinning ambasadorice Danka Kezunović i Azra Šoš, iskusne eTwiner-ice, čije škole, također, već nose Oznaku eTwinning škola.

Više o tome, šta predstavlja Oznaka eTwinning škola i koja je njena misija, možete pronaći u nastavku:

- [Oznaka eTwinning škola](#)
- [Misija eTwinning škola](#)

Saradnja Državnih organizacija za podršku ERASMUS+ projekata - eTwinning i EPALE

Članovi državnih organizacija za podršku eTwinning-u i EPALE projektu u Bosni i Hercegovini su u okviru redovnih aktivnosti održali zajednički godišnji sastanak u Tesliću, 14. 12. 2022. godine. Ovaj put je sastanak održan na isti dan kada se obilježava 35 godina postojanja Erasmus+ programa . Tokom sastanka, članovi obje Državne organizacije za podršku su napravili zajednički plan aktivnosti, kako bi unaprijedili i pružili bolju podršku korisnicima u Bosni i Hercegovini. Sastanak je prethodio Državnoj EPALE konferenciji u Bosni i Hercegovini 2022.

godine pod nazivom „Inicijative o kreativnosti i kulturi u obrazovanju odraslih“, koja je okupila više od 50 učesnika iz regiona i Bosne i Hercegovine.

Učešće eTwinner-a iz BiH na Godišnjoj onlajn konferenciji eTwinning škola

Godišnja konferencija eTwinning škola, koja je održana od 7. do 9. decembra, dala je učesnicima pogled na inkluzivne i inovativne prakse eTwinning škola.

Analisa Kanoni, Generalni direktorat za obrazovanje, mlade, sport i kulturu, otvorila je konferenciju naglašavajući nedavne inicijative EU za podsticanje inkluzije u školskom obrazovanju, dok je Majls Medison bio prvi uvodničar i govorio je o politikama i inovativnim praksama inkluzivnih organizacija. Medison ima 25 godina iskustva u pomaganju državnim i evropskim međunarodnim školama da njeguju inkluzivne i saradničke učionice i organizacije.

Drugi uvodničar bila je Naomi van Stapele; govorila je o ulozi partnerstva između učenika i nastavnika u organizacijama za inkluzivno učenje. Stapele, profesorica inkluzivnog obrazovanja na Univerzitetu primijenjenih nauka u Hagu, govorila je o tome kako učenici i nastavnici mogu pregovarati o podjeli vlasti u učionici kako bi implementirali inkluzivne politike. Posljednji dan konferencije otvoren je uvodnim govorom Centralne službe za podršku eTwinning-u o inkluzivnim i inovativnim praksama eTwinning škola. Irene Pateraki i dr. Nikolaos Mouratoglou predstavili su glavne prakse inkluzivnih škola kao što su politike, profesionalni razvoj nastavnika i aktivnosti nastavnog plana i programa.

Ovoj onlajn konferenciji su prisustvovala predstavnice eTwinning škola iz Bosne i Hercegovine, Azra Šošić i Elifa Šošić OŠ „Bijelo polje“ Potoci Mostar i Danka Milić Kezunović i Danijela Mekić OŠ „Vuk Karadžić“ Vlasenica.

eTwinning seminar

Sticanje vještina za virtuelnu saradnju u predškolskim ustanovama,

održan od 10. do 12. novembra 2022. godine u Bratislavi

Međunarodna razmjena i onlajn projekti za najmlađe – je li to moguće? Da, i to veoma uspješno, kao što to pokazuje ovaj seminar te brojni eTwinning projekti u vrtićima i predani eTwinners-i!

U periodu od 10. do 12. novembra u Bratislavi (Slovačka), održan je međunarodni eTwinning seminar za odgajatelje i druge djelatnike iz predškolskog odgoja i obrazovanja „Sticanje vještina za virtuelnu saradnju u vrtiću“. Seminar je okupio 64 učesnika i učesnice iz 17 država Evropske unije i šire, koji rade sa djecom do 6 godina i žele pokrenuti eTwinning projekt.

Tim iz Bosne i Hercegovine su činile predstavnice eTwinning-a Bosne i Hercegovine: Slađana Vladičić, Edita Vuković Antolović i Hašima Ćurak. Naše predstavnice su uzele aktivno učešće u edukativnim i saradničkim aktivnostima koje je pripremio eTwinning tim Slovačke, zemlje organizatora i domaćina događaja.

Trodnevni događaj je bio posvećen orijentacijskim radionicama na kojima su polaznice i polaznici eTwinning edukacije bili u prilici steći znanja o pristupu i mogućnostima nove Evropske platforme za školsko obrazovanje te steći vještine njenog korištenja uz upotrebu zanimljivih veb alata za virtuelnu saradnju, koji se mogu primijeniti u eTwinning projektima (Mentimeter, Canva, Padlet, Kahoot, Survey – Answer garden, Scroobly...).

What is eTwinning like?

eTwinning

Funded by the European Union

Prezentovani primjeri dobre prakse i uspješnih predškolskih projekata kolegica i kolega iz Slovačke, Slovenije, Belgije i sa Malte, bili su dodatna motivacija i inspiracija za saradničko kreiranje međunarodnih projekata za učesnike i učesnice seminara iz raznih država učesnica, koji su ovom prilikom pokrenuti i živjeli (Our heritage for sustainable future, From games to stories, Together for our health, Christmas celebrations in different parts of Europe, Together for our health, How can we explore the curriculum outside?, Colourful Emotions and Our wonder geometry story).

Dio atmosfere sa seminara možete pogledati na videu putem linka: <https://youtu.be/dTO2mmucXQ>

Za mnogo dobrih bilten senzacija! (slijedi) Mjesečna doza eTwinning vibracija!

Intervju sa našom najistaknutijom eTwinner-kom za 2021/2022. godinu

eTwinning zajednica u Bosni i Hercegovini je ove godine proslavila svoj 8. rođendan. Kada bismo se vratili u prošlost i analizirali sve dosadašnje rezultate, naš sistem evaluacije bi, statistički gledano, bio zaista u uzlaznoj putanji. Za ovih osam godina naša zajednica je sve više napredovala i pokazivala da samo saradnjom i povjerenjem dolazimo do velikih uspjeha. Temelj sveukupnih eTwinning uspjeha u Bosni i Hercegovini definitivno jesu eTwinning nastavnici. Nastavnici, profesionalci u svom poslu, entuzijasti i vječiti optimisti da kvalitet odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini može biti bolji. Jedna nastavnička „eTwinning zvijezda“ se pojavila i ove godine u eTwinning zajednici i nadamo se da će njen „sjaj“ (rad, entuzijazam i vještine dijeljenja dobrih praksi) zainteresovati mnoge nastavnike ne samo u BiH nego i šire. Ovaj put imamo priliku da razgovaramo sa najistaknutijom eTwinner-kom u BiH za 2021/2022. godinu, a to je Melisa Huseinović, nastavnica matematike u Drugoj osnovnoj školi iz Brčkog.

1. Dragi Melisa, izuzetno nam je zadovoljstvo što ste dio naše eTw zajednice i zbog toga bismo i htjeli saznati kako ste uopšte čuli za eTwinning i šta Vas je to privuklo da otvorite eTw profil i da istražujete eTw platformu?

Zadovoljstvo je obostrano, eTwinning je moj put ka uspješnijem radu.

Moj prvi radni dan, zapravo i nije dan kad sam se zaposlila, već dan kad sam se prijavila na eTwinning. Za to sam zahvalna kolegi Nijadu Salihoviću, koji me je uputio na platformu. U početku je to bilo samo istraživanje platforme i dugo mi je trebalo da nađem nastavnike iz struke sa kojima bih sarađivala.

Ono što me je na prvu privuklo, ali i zadržalo u eTwinning zajednici, jesu definitivno nastavnici koji su marljivi, trude se i svojim radom potiču i mene da budem bolja verzija sebe kao i nova poznanstva, ali i različite metode rada.

2. Da li vaši učenici prepoznaju metode rada kada je eTwinning integrisan u nastavni proces?

Časove na kojima radimo kroz igru, istražujemo i „klikćemo“, mi zovemo zabavni časovi, pa mislim da učenici stvarno znaju kad izađemo iz zone komfora i primjenjujemo metode netradicionalne nastave. Vremenom je učenicima postala uobičajena aktivnost rad u veb 2.0 alatima, zadaća koja treba onlajn da se uradi i postavi, projektna nastava i slično.

3. Možete li nam reći šta niste znali, a saznali ste ili spoznali putem eTwinning platforme?

eTwinning me je naučio najvažniju lekciju, a to je da jedna osoba sama ne može postići ništa veliko. Timski rad i saradnja su ključni za uspjeh kako projekta tako i svakog nastavnika lično.

U eTwinning zajednici ja vidim bolju budućnost za cijeli obrazovni sistem.

4. Na Godišnjoj eTwinning konferenciji, koja se ove godine održala u Banjaluci, dobili ste eTwinning nagradu za najistaknutijeg eTwinner-a. Kakav je bio Vaš osjećaj i kako su reagovala Vaše kolege na taj veliki uspjeh?

Nagrada je, zaista, bila veliko iznenađenje za mene. Osjećaj je neopisiv i smatram je najvećim ličnim uspjehom do sad.

Imam sreću što sam okružena zaista divnim kolegama, koji me podržavaju i raduju se mom uspjehu, kao i ja njihovom. Podrška je uzajamna i to je neprocjenjivo.

Ovom prilikom želim da se zahvalim Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje što je prepoznala trud i rad i izabrala baš mene za ovu nagradu.

5. Na koji način nastavljate Vaše učešće u eTwinning-u i šta Vam može pomoći u realizaciji Vaših aktivnosti u nastavnom procesu?

Nakon eTwinning konferencije sam pokrenula prvi projekt pod nazivom „Male i velike štediše“, koji je nastao kao rezultat grupnog rada na jednoj od radionica. Prema mom skromnom mišljenju, projekt uspješno realizujemo na svim nivoima obrazovanja (od predškolskog do visokog).

Moj cilj je i dobiti oznaku eTwinning škole pa malim koracima idem tim putem. Za sad mi se pridružila učiteljica Admira Hurić, a nadam se i zainteresovanosti drugih kolega.

6. Šta biste poručili svojim kolegama koji nisu još uvijek dio naše eTwinning zajednice ili kolegama koji su se tek priključili ovoj najvećoj zajednici nastavnika u Evropi?

eTwinning je stil života, metod rada i mala promjena u učionici. Puno malih eTwinning učionica dat će nam promjenu koju želimo vidjeti u sistemu obrazovanja.

Dan kad izaberete eTwinning, bit će najbolji dan u vašoj profesionalnoj karijeri.

Draga Melisa, hvala Vam na odvojenom vremenu za naš razgovor. Uvijek je zadovoljstvo sarađivati sa takvim nastavnicima kao što ste Vi. Vjerujemo da će Vaše iskustvo i Vaše poruke biti samo inicijalna kapisla za podsticanje drugih nastavnika da se priključe zajednici u kojoj će moći sarađivati, učiti, dijeliti iskustva i znanja, a sve u cilju kvalitetnijeg odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Do nekog sljedećeg susreta, mi Vam želimo mnogo zdravlja, sreće i uspjeha i, naravno, da ne posustajete u ostvarivanju svojih privatnih i poslovnih snova.

Vaš eTwinning tim

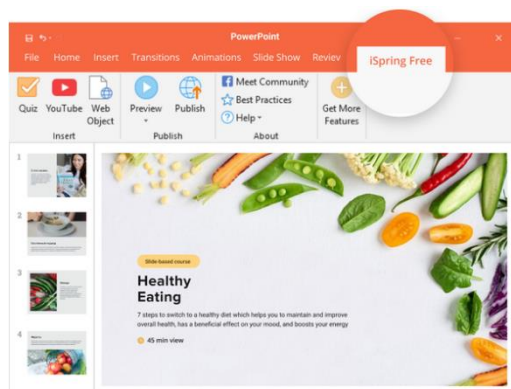

eTwinning

Veb alati

iSpring Free

[iSpring Free](#) je jednostavan veb alat za e-učenje za nastavnike koji omogućuje pretvaranje dosadnih PowerPoint prezentacija u onlajn kvizove i kurseve. Glavna prednost alata je njegova jednostavnost. Njegova bogata početna

stranica omogućuje bilo kojem kreatoru (početniku) kvizova i kurseva da brzo i jednostavno stvori neograničen broj sadržaja.

Mogućnost kreiranja interaktivnih kvizova

Koristite 3 vrste pitanja za procjenu znanja. Možete postaviti povratne informacije, broj pokušaja i vremenska ograničenja. Dodajte audio i videozapise kako biste kvizove učinili privlačnijim.

Unaprijedite vaše autorske kurseve s veb objektima, na primjer YouTube videozapisima. Pronađite relevantan video na YouTube-u i jednostavno ga

dodajte u svoj kviz/kurs kako biste bolje ilustrirali temu.

Ovaj alat je kompatibilan s mobilnim i drugim uređajima i u potpunosti je besplatan.

Balabolka

[Balabolka](#) je program za pretvaranje teksta u govor (TTS). Svi kompjuterski glasovi instalirani na vašem sistemu dostupni su Balabolki. Tekst na ekranu može se spasiti kao audio datoteka. Program može čitati sadržaj spašenog materijala, izdvajati tekst iz dokumenata, prilagođavati font i boju pozadine, kontrolisati čitanje sa systemske trake ili pomoću globalnih interventnih tastera. Balabolka podržava formate tekstualnih datoteka: AZW, DOC, DOCX, HTML, LIT, MD, MOBI, ODP, ODS, ODT, PDB, PRC, PDF, PPT, PPTX, RTF, TCR, WPD, XLS, XLSX i mnoge druge.

Program koristi različite verzije Microsoft Speech-a API-ja (SAPI); omogućuje promjenu parametara glasa, uključujući brzinu i visinu. Korisnik može primijeniti posebnu supstitucijsku listu kako bi unaprijedio kvalitet artikulacije glasa. Ova funkcija je korisna kada želite promijeniti pravopis riječi. Pravila za korekciju izgovora koriste sintaksu regularnih izraza.

Balabolka može spasiti sinhronizovani tekst u eksternim LRC fajlovima ili u MP3 tagovima unutar audio fajlova. Kada se audio datoteka reprodukuje sa plejera na računaru ili na modernim digitalnim audio plejerima, tekst se prikazuje sinhronizovano (na isti način kao i tekst za pjesme).

ETwinning projekt

“Mathematics Film Festival 2021”

Poznati je stereotip da je matematika dosadan i suhoparan predmet, zanimljiva samo onim srećnicima kojima „dobro ide” i koji su za nju talentovani. Mnogi učenici je smatraju „nužnim zlom” i ne vide vezu između matematike koju uče u školi i svakodnevnog života.

Kako bi pokazali da je matematika itekako povezana sa životom, te da se uz pomoć nje može „proviriti” i u svijet književnosti i filma, profesorice matematike Edisa Zilić (Richmond Park International Secondary School) i Lejla Hujdur (Srednja ekonomska škola Sarajevo) pokrenule su u školskoj 2020/2021. godini i realizovale nsvakidašnji eTwinning projekt pod nazivom “Mathematics Film Festival 2021”.

U projektu je učestvovalo 18 nastavnika i preko 160 učenika iz 14 osnovnih i srednjih škola iz Hrvatske, Sjeverne Makedonije, Turske i Bosne i Hercegovine:

Škola

- OŠ „Osman Nakaš”, Sarajevo, BiH
- OŠ „Pofalići”, Sarajevo, BiH
- Srednja škola Markantuna de Dominisa Rab, Republika Hrvatska
- OŠ „Zmijavci”, Imotski, Republika Hrvatska
- Richmond Park International School, Tuzla, BiH
- Druga gimnazija, Sarajevo, BiH
- Richmond Park International Secondary School, Sarajevo, BiH
- İsmail Kulak Anadolu Lisesi, Adana, Turska
- Srednja škola „Uskoplje”

Nastavnici

- Nada Sokolović
- Mirela Avdibegović
- Aleksandra Brmbota, Margarita Čutul
- Alma Šuto
- Azra Puškarević
- Dženeta Ajanić
- Edisa Zilić
- Sergin Şahinoğullarıgil
- Helena Bošnjak, Marija Barnjak

Srednja ekonomska škola Sarajevo, BiH
 OOU „Racin“, Ohrid, Sjeverna Makedonija
 Elektrotehnička i prometna škola, Osijek, Republika Hrvatska

Srednja škola Bedekovčina, Republika Hrvatska
 OŠ „Josip Vergilij Perić“ Imotski

Lejla Hujdur
 Silvana Krsteska
 Karolina Brleković, Sandra Štrasser, Danijela Ivanović - Ižaković
 Daniela Usmiani
 Ivana - Marija Pavković

Tokom trajanja projekta učenici su najprije pročitali knjigu M. Tahan „Čovjek koji je brojao“, a potom su kroz nekoliko online radionica učili kako se književno djelo prilagođava filmskoj izvedbi, te kako se prave animirani i igrani filmovi.

Pravili su logo i poster projekta...

... te učestvovali u online debati: „Šta je važnije u filmu, glumci ili scenarij?“

The most important thing for the quality of the film is...

The screenshot shows a Facebook post titled "What is more important for the quality of the film? Actors or scenography?". The post includes a clapperboard icon and text describing a project where students write scripts and make films. Below the post is a discussion topology with a pie chart and a comment from user "EmaFencic".

Participants

ddanci	1	1	0
Nada2021	1	1	0
ViktoriaS	1	1	0
MirelaAvidbegovic	1	1	0
Caroline70	1	1	0
ivanamarjapavkovic	1	1	0
KoSarabara	1	1	0

Comment from EmaFencic:
I think the scenario is more important. The best actors in the world can play in the film, but if the script is poorly written and done, the film will still be bad. Personally, I watched a few movies with very good actors and with a very bad script, and those were still, in my opinion, bad movies.

Comment from KoSarabara:
Actors are the most important, because they create the atmosphere and emotions of the scenes. Even the bad story are interesting if they are acted as good. Story becomes alive by People!

Nakon svih ovih aktivnosti, učenici su odabrali po jednu priču iz knjige „Čovjek koji je brojao“, te pristupili njenoj ekranizaciji. Sami su pisali scenarij, osmišljavali kostime i scenografiju, te glumili ili pravili animirani film. Svaka škola je napravila bar po jedan film, a neke i više. Svi radovi su postavljeni na veb stranicu projekta <https://sites.google.com/view/etwinningproject-mafif2021/po%C4%8Detna-stranica>.

U maju 2021. godine je upriličena manifestacija “Mathematics Film Festival 2021” u školi Richmond Park International Secondary School u Sarajevu. Tom prilikom su se uživo sreli učesnici projekta iz Bosne i Hercegovine, a sam festivalski dio je fb streamingom uživo prikazivan u fb grupi “MaFiF 2021”.

Na manifestaciji je prikazan po jedan film iz svake od škola - učesnica projekta. Potom je žiri, u sastavu Almir Alić – književnik i Almir Zemetica – novinar, proglasio pobjedničke filmove, i to:

U konkurenciji osnovnih škola, youtube kanal

https://www.youtube.com/playlist?list=PLznyKRciS_gxC_OzVEudm5XBvDw_I4H7w:

1. mjesto: „Osam hljebova" Richmond Park International Primary School Tuzla
2. mjesto: „Nasljedstvo" OŠ „Pofalići" i „Plan igre" OŠ „Kočo Racin" Ohrid
3. mjesto: „Tovarne životinje" OŠ „Zmijavci" Imotski

U konkurenciji srednjih škola, youtube kanal

https://www.youtube.com/playlist?list=PLznyKRciS_gzlc-lQlQRz96dAe_rki59q:

1. mjesto: „Pisanje po zidu" Druga gimnazija Sarajevo
2. mjesto: „Geometrija prijateljstva" SŠ „Uskoplje" Gornji Vakuf
3. mjesto: "The Woman Who Counted" Richmond Park International Secondary School Sarajevo

Za realizaciju projektnih aktivnosti korišteni su sljedeći veb alati:

Web alat

Fb grupa

msn grupa

Fb streaming

kialo

Zoom

Postermwall, canva

Renderforest

Google Sites

Upotreba

Promocija

Komunikacija

Online prenos Festivala

Debata

Održavanje/snimanje radionica

Kreiranje plakata

Kreiranje videa

Kreiranje veb stranice projekta

Treba naglasiti da je ovaj eTwinning projekt realizovan u školskoj 2020/2021. godini – dakle, godini potpunog lockdowna u školama. Iz tog razloga je vrlo specifičan, jer su sva komunikacija, saradnja i rad učesnika realizovani isključivo onlajn. Iz tog razloga je u konkurenciji bilo mnogo animiranih filmova.

Ovaj eTwinning projekt je nagrađen Evropskom oznakom kvaliteta, a stav učesnika je da su svi pobjednici jer su vrlo uspješno razbili predrasude o matematici i pokazali da su u stanju spojiti nespojivo - povezati matematiku sa književnošću i umjetnošću.

„ Neki slikari sunce pretvaraju u žutu mrlju. Drugi žuti mrlju pretvaraju u sunce.“

Pablo Picasso

